

การใช้ภาษาในการพาดหัวข่าวหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส
โคโรนา 2019 (COVID-19) ของหนังสือพิมพ์และสื่อออนไลน์
ในช่วงเวลาปัจจุบัน พ.ศ. 2565

ลัดขณา ทองสุข

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาในการพาดหัวข่าวหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID)2019จากหนังสือพิมพ์และสื่อออนไลน์ในช่วงปัจจุบัน พ.ศ. 2565 และ เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงด้านภาษาของการใช้ภาษาในการพาดหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์และสื่อออนไลน์ (COVID – 19) ในช่วงปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่า การพาดหัวข่าว การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 9)ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์นั้นใช้ภาษาหลากหลายลักษณะ ได้แก่ การใช้คำทับศัพท์ที่ยังไม่มีการบัญญัติศัพท์ การใช้คำทับศัพท์ที่มีคำไทยใช้อยู่แล้วหรือมีการบัญญัติศัพท์แล้ว มีการใช้คำไทยผสมคำทับศัพท์ รวมถึงสร้างคำใหม่หรือนำคำที่ใช้งานอยู่แล้วมาใช้ในความหมายใหม่หรือใช้ให้ตรงกับสถานการณ์และวัตถุประสงค์ ข้อสังเกตการใช้ภาษาไทยในการพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ออนไลน์พบว่ามีการใช้คำที่ทำให้มีใจความต่าง ๆ กัน ได้แก่ การพาดหัวที่ให้ข้อมูลและข้อเท็จจริง การพาดหัวข่าวที่ใช้ภาษาที่ได้อารมณ์ความรู้สึกหรือความคิดเห็น การพาดหัวข่าวแบบสรุปใจความสำคัญ พาดหัวโดยใช้ประโยคคำสั่งและการพาดหัวแบบการตั้งคำถาม ลักษณะของการใช้ภาษา ได้แก่ การใช้คำตัดสั้นหรือกร่อนคำ ขึ้นต้นด้วยคำกริยาเพื่อบอกผู้อ่านว่าเกิดอะไรขึ้น โดยละประธานของประโยค ละเว้นคำเชื่อม คำสันธาน มักจะใช้ประโยคความเดียวสั้น ๆ มาเรียงต่อกัน การใช้คำสแลง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพหรือภาพลักษณ์เกินจริง การใช้คำทับศัพท์และการใช้อักษรย่อ

คำสำคัญ ความเปลี่ยนแปลงด้านภาษา, การใช้ภาษาในการพาดหัวข่าว นสพ.ออนไลน์, COVID – 19

**Use of Language on Headlines in Online Newspapers and Medias during Virus Infection
Outbreak of Covid-19 at Present Time, 2022**

Lakkhana Thongsuk

ABSTRACT

The research purposes were 1) to analyze the use of language on headlines in online newspapers and medias during the virus infection outbreak of Covid-19 at present time, 2022, and 2) to study changes of language use on headlines in online newspapers and medias during the virus infection outbreak of Covid-19 at present time, 2022. It was found that its language use on online newspaper headlines was various such as use of transliteration without word coinage, use of transliteration with Thai word coinage, use of Thai words combined with transliteration, creation of new words or use of existing words used in new meanings or in particular situations and objectives. On the observation of the use of Thai language on online news headlines, it was found that each word use conveyed different meanings; to give information and facts, to express feeling and opinions, to summarize the main ideas, to use the imperative sentences, and to questioning. The characteristics of language use were reduced words, use of verbs in the beginning of the sentence with the subject omission, the omission of connective words and conjunctions, use of short simple sentences, use of slang words to increase readers' imagination, use of transliteration, and use of abbreviation.

Keywords: Change of Language, use of language on news headlines in online newspapers, Covid-19

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารของมนุษย์ ดังนั้นจากนิยามที่ว่าภาษาเป็นสิ่งที่มีชีวิต เพราะภาษามีการเปลี่ยนแปลง มีเกิด มีตายเช่นเดียวกับสิ่งมีชีวิตชนิดอื่น ๆ ไม่ผิดนักถ้าจะกล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงของภาษามีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สังคมเปลี่ยน ภาษาก็เปลี่ยน ความหมายของคำ ๆ หนึ่งในยุคสมัยหนึ่งอาจจะเป็นคนละความหมายกับอีกยุคสมัยหนึ่งก็ได้ (Chiewchan, 2021) คำนับเป็นองค์ประกอบสำคัญของทุกภาษา การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำในภาษาต่าง ๆ หรือการเกิดขึ้นของคำใหม่ ๆ ของแต่ละภาษามาจากหลายปัจจัยด้วยกัน เช่น การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน การประดิษฐ์คิดค้นทั้งด้านศิลปวิทยาการและการค้นพบสิ่งใหม่ ตลอดจนถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมล้วนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษาทั้งสิ้น ดังตัวอย่างของการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่เกิดจากปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในสังคม เช่น การศึกษาการใช้คำแสดงทัศนภาวะจากข่าวความรุนแรงจังหวัดในชายแดนภาคใต้ผ่านหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้และหนังสือพิมพ์ระดับชาติ ของ ชนกพร อังศุวิริยะ (Angsuviriyā, 2016) ซึ่งผู้ศึกษา พบว่า มีการใช้วาทกรรมที่รุนแรงผ่านสื่อทั้งสองแบบ เพื่อสะท้อนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ นอกจากนี้ผู้ศึกษายังพบว่ามีการใช้คำแสดงทัศนภาวะซึ่งดูเหมือนจะขัดกับการนำเสนอข่าวที่ต้องเสนอเป็นข้อเท็จจริง แต่ในความเป็นจริงในการนำเสนอข่าวพาดหัวหรือเนื้อข่าวสั้นในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ดังกล่าว อาจเป็นความคิดเห็นของบุคคลที่อยู่ในข่าวและเป็นทัศนะของผู้เขียนข่าวเสียมากกว่า

เหตุการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาโควิด 2019 (COVID – 19) เป็นอีกหนึ่งปรากฏการณ์สำคัญในสังคม ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาษาในยุคปัจจุบัน โดยพบว่าคำหรือประโยคที่นำมาใช้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) จากการสื่อสารข้อมูลทั้งของภาครัฐและสื่อมวลชนนั้น มีทั้งคำที่มีการใช้งานอยู่แล้ว แต่เมื่อมีการนำมาใช้ในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) จะมีการเปลี่ยนความหมายไปจากเดิมหรือวัตถุประสงค์เดิมที่ใช้กันอยู่แล้ว คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่นำมาใช้ก็ใช้แบบเฉพาะเจาะจงกับสถานการณ์มากขึ้น (Phiphitkul, 2019)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาในการพาดหัวข่าวหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID) 2019 จากหนังสือพิมพ์และสื่อออนไลน์ในช่วงปัจจุบัน พ.ศ. 2565

2. เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงด้านภาษาของการใช้ภาษาในการพาดหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์และสื่อออนไลน์ (COVID – 19) ในช่วงปัจจุบัน พ.ศ. 2565

ขอบเขตการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัย วารสาร บทความวิชาการ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง วิจัยดังต่อไปนี้

1. หนังสือพิมพ์จากห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
2. หนังสือพิมพ์จากห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
3. หนังสือพิมพ์และสื่อออนไลน์อินเทอร์เน็ต
4. หนังสือคู่มือจากสื่อออนไลน์อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการดูแลป้องกันโรคระบาดโควิด 2019

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. รายการคำ (word list) ผู้วิจัยใช้รายการคำทั้งหมด จำนวน 45 คำ อาทิ วัคซีน เจลล้างมือ ภาวะลองโควิด เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID – 19) 2019 ของหนังสือพิมพ์และสื่อออนไลน์ในช่วงปัจจุบัน ของ สรศักดิ์ เขียวชาญ จากวารสารวิชาการ เรื่อง การใช้ภาษาในข่าวการแพร่ระบาดของโรคโควิด – 19 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ ของ สราวุฒิ จบศรีวารสารนิเทศศาสตร์ มสธ. เรื่อง การสื่อสารในภาวะวิกฤตของกระทรวงสาธารณสุขในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) และของ ชนกพร อังศุวิริยะ จากวารสารมนุษยศาสตร์ เรื่อง วาทกรรมความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้ และหนังสือระดับชาติ

ความสำคัญของการสื่อสารในสถานการณ์วิกฤต

การสื่อสารในสถานการณ์วิกฤต นับเป็นเรื่องสำคัญของทั้งภาครัฐและสื่อมวลชนเพื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบข่าวสาร เพื่อนำไปปฏิบัติและเป็นแนวทางในการป้องกันต่าง ๆ ดังเช่น สราวุฒิจบศรี (Chobstri, 2021) ได้ทำการศึกษาและรายงานบทความวิชาการ เรื่อง การสื่อสารในภาวะวิกฤตของกระทรวงสาธารณสุข ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้สรุปผลการศึกษาว่าการสื่อสารในภาวะวิกฤตในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด COVID - 19 มีความสำคัญอย่างมาก เพราะเกี่ยวข้องกับ การดำเนินชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม ดังนั้น ความน่าเชื่อถือของข่าวสารและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในสถานการณ์เช่นนี้

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เกี่ยวข้องที่สำคัญที่สุดในการสื่อสารก็คือเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือภาษานั้นเองกล่าวได้ว่าประสิทธิภาพในการสื่อสารจะประสบความสำเร็จมากน้อยหรือไม่เพียงใด ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับการใช้ภาษาเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัจนภาษาหรือภาษาที่ใช้สื่อสาร โดยการเขียนหรือพูด ทั้งนี้ได้มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ภาษาในข่าวออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เช่น สรศักดิ์ เชื้อชาน (Chiewchan, 2021) ได้ศึกษาการใช้ภาษาในข่าวการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ พบว่า มีการใช้ภาษา 6 ลักษณะ คือ การใช้คำแสดงอารมณ์เพื่อให้หัวข้อข่าวน่าสนใจ คำที่เกี่ยวกับมาตรการของภาครัฐและเอกชน คำที่มีความหมายคล้ายกัน คำทับศัพท์ คำภาษาอังกฤษ และการใช้เครื่องหมายวรรคตอนโดยใช้คำเหล่านี้สามารถสะท้อนสถานการณ์การระบาดที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่อประชาชนในประเทศไทยจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2565

การใช้คำศัพท์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2565

การใช้คำศัพท์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2565 จากการรวบรวมข้อมูลในช่วงสถานการณ์ดังกล่าวมาแล้วนั้น คำศัพท์หรือประโยคที่เกิดขึ้นถือว่าเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นของแต่ละยุคสมัย เช่นเดียวกับคำศัพท์ที่เกิดขึ้นในช่วงการระบาดของไวรัสนั้นก็เพื่อสะท้อนสถานการณ์ต่าง ๆ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2565 โดยคำที่นำมาใช้มีทั้งคำที่มีการใช้งานอยู่แล้ว แต่เมื่อมีการนำมาใช้ในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) จะมี

การเปลี่ยนความหมายไปจากเดิมหรือวัตถุประสงค์เดิมที่เคยใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่นำมาใช้ ก็ใช้แบบเฉพาะเจาะจงกับสถานการณ์มากขึ้น ทั้งนี้ คำศัพท์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือตั้งแต่ พ.ศ. 2562 จนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2565 ที่มีการใช้กันเป็นประจำทุกวันและพบเป็นจำนวนมาก อาทิ

นิวนอร์มอล (New Normal) หมายถึง การปรับเปลี่ยนชุดพฤติกรรมหรือรูปแบบวิถีชีวิตแบบใหม่ซึ่งใช้ได้หลายบริบท สำหรับ นิวนอร์มอล (New Normal) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้แก่ ใส่หน้ากาก การเว้นระยะห่าง ล้างมือบ่อย ๆ นาน 20 วินาที เช็ดมือด้วยแอลกอฮอล์ เป็นต้น ตลอดไปจนถึงการปรับเปลี่ยนทางด้านธุรกิจและบริการต่าง ๆ ซึ่งการปรับพฤติกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดเป็นวิถีใหม่ในการดำรงชีวิตต่อเนื่องไปในระยะเวลาหนึ่งจนกลายเป็นสิ่งปกติในสังคมไปในที่สุด ปัจจุบันคณะกรรมการบัญญัติศัพท์นิเทศศาสตร์ได้บัญญัติคำนี้ว่า ความปกติใหม่หรือฐานวิถีชีวิตใหม่

โควิด (Covid) เป็นคำเรียกสั้น ๆ ของโรค Covid-19 หรือโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรงที่เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ลองโควิด (Long Covid) หรือ Post Covid-19 Syndrome คือ ภาวะของคนที่ยังมีอาการจากโควิด-19 แล้วแต่ยังคงเผชิญกับอาการที่หลงเหลืออยู่ อาการลองโควิดจะมีอาการแตกต่างกันไปในแต่ละคน เป็นอาการที่ไม่มีลักษณะตายตัวเป็นได้ตั้งแต่ระบบหายใจ ระบบประสาท ระบบทางเดินอาหาร หัวใจและหลอดเลือด ทำให้ผู้ที่หายป่วยบางรายยังไม่สามารถกลับไปใช้ชีวิตได้ปกติเหมือนเดิม ซึ่งอาการลองโควิดมีโอกาสเกิดขึ้นได้ 30-50% จากจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ที่รักษาหายแล้ว โดยเฉพาะผู้ที่มีอาการป่วยรุนแรง

คลัสเตอร์ (Cluster) หมายถึง กลุ่มของผู้ติดเชื้อ Covid-19 จากแหล่งเดียวกันที่มีการตรวจพบการติดเชื้อตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปในรอบ 14 วัน โดยคำว่าคลัสเตอร์นั้นต่อท้ายได้ทั้งชื่อสถานที่ คนหรือกิจกรรมที่ทำก็ได้ เช่น คลัสเตอร์ทองหล่อ คลัสเตอร์สนามมวย คลัสเตอร์ดีเจมะตูม คลัสเตอร์ชุมชนใบชา สายไหม (ออนไลน์, 2565) ปัจจุบันนอกจากใช้ทับศัพท์ว่า Cluster แล้ว ยังมีการใช้เป็นภาษาไทยว่า กลุ่มก้อน อีกด้วย

โซเชี่ยล ดิสแทนซิง (Social Distancing) หมายถึง การเว้นระยะห่างทางสังคมตามนโยบายของภาครัฐที่ให้ประชาชนลดการรวมตัวกันทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส ซึ่งคำศัพท์นี้ไม่ได้ถูกนำมาใช้เป็นครั้งแรก แต่ได้ถูกนำมาใช้แล้วหลายครั้ง เช่น การระบาดของไข้หวัดใหญ่สเปนในปี 1918-1920 การระบาดของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ซึ่งเริ่มต้นการระบาดที่ประเทศเม็กซิโกก่อนกระจายไปยังประเทศต่าง ๆ

ฮอสพิเทล (Hospitel) มาจากการรวมคำว่า hospital และ hotel เข้าด้วยกัน หมายถึง การปรับเปลี่ยนโรงแรมให้เป็นสถานพยาบาลชั่วคราวแก่ผู้ป่วยโควิดที่มีอาการน้อยหรือไม่รุนแรง โดยจัดให้เป็นพื้นที่เฝ้าระวังอาการ เพื่อให้โรงพยาบาลสามารถรองรับผู้ป่วยที่มีอาการหนักได้อย่างเต็มที่โดยมาตรฐานของ Hospitel คือ จะต้องมียุติบัตรประจำ 1 คน มีพยาบาลอัตราส่วน 1:20 เพียง มีการตรวจคนไข้ผ่านเทคโนโลยี และแอปพลิเคชันออนไลน์ มีเครื่องมือพื้นฐานต่าง ๆ เช่น เครื่องวัดอุณหภูมิ เครื่องวัดระดับความเข้มข้นออกซิเจนในเลือดและเครื่องเอกซเรย์ เป็นต้น

โฮม ไอโซเลชัน (Home Isolation) หมายถึง การให้ผู้ป่วยโควิดเข้าระบบการรักษาที่บ้าน หรือหากเข้ารับการรักษาในระบบชุมชน ก็จะเรียกว่า Community Isolation (ศูนย์พักคอย) แนวคิดของ Home Isolation (HI) หรือ Community Isolation (CI) เกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่รุนแรงมากขึ้น มีผู้ติดเชื้อหลักหมื่นคนต่อวัน จนทำให้เตียงในโรงพยาบาลไม่เพียงพอ ประกอบกับผู้ป่วยโควิด-19 สายพันธุ์โอมิครอนที่มีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วและอาการไม่รุนแรง อาจไม่จำเป็นต้องได้รับการดูแลรักษาในโรงพยาบาล ก็สามารถไปพักฟื้นต่อที่บ้าน (HI) หรือสถานที่ที่รัฐจัดให้ (CI) ได้

ล็อกดาวน์ (Lockdown) หมายถึง การปิดประเทศ หรือปิดเมือง โดยห้ามบุคคลเดินทางเข้าออก หรือสั่งหยุดกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรค มาตรการปิดประเทศ หรือปิดพรมแดน ซึ่งมีลักษณะห้ามบุคคลในประเทศเดินทางออกนอกประเทศ และห้ามบุคคลภายนอกประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศ รวมถึงการสั่งหยุดกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรค เพื่อลดการแพร่กระจายของโรค (กรุงเทพธุรกิจ, 2563)

เวิร์ค ฟรอม โฮม (Work From Home) หรือ (WFH) หมายถึง การทำงานจากที่บ้าน คำว่า Work From Home เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมกันมาบ้างแล้วทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งการทำงานในรูปแบบดังกล่าวได้รับความนิยมมากขึ้นในยุคการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ทั้งนี้ การ WFH เป็นนโยบายที่องค์กรทั้งของรัฐและเอกชนหลายองค์กรประกาศใช้ เนื่องจากเป็นอีกหนึ่งของ New Normal ที่จะช่วยลดการพบปะระหว่างกัน ช่วยให้บุคคลสามารถเว้นระยะห่างทางสังคม และเว้นระยะห่างทางกายภาพ ทำให้ช่วยลดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนาได้ (Hongladarom , & Hongladarom, 2016) การใช้ภาษาไทยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พ.ศ. 2562 – 2565

ข้อมูลตั้งที่กล่าวมาแล้วในเบื้องต้นว่าการสื่อสารข้อมูลกับประชาชนทั้งของภาครัฐและสื่อมวลชนตลอดจนสื่อโซเชียลต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์วิกฤตต่าง ๆ มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เช่นเดียวกับสถานการณ์โควิด-19 ที่ประชาชนจำเป็นต้องรับทราบข้อมูลเพื่อนำไปเป็นแนวปฏิบัติในการป้องกันและลดการแพร่ระบาด ทั้งนี้การใช้ภาษาในการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นการ

นำเสนอในรูปแบบของข่าวสารของภาครัฐและสื่อสารมวลชนหรือโซเชียลมีเดียต่าง ๆ ซึ่ง อภิสัทธ์ เหมาะสมสกุล. (Mosomsakul, 2018). และ สรวาธุติ จบศรี (Chobsri, 2021) ได้อ้างอิงมาจากการ สื่อสารในภาวะวิกฤตของกระทรวงสาธารณสุข ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)วารสารนิเทศศาสตร์ มสธ. ตลอดจนการพูดคุยสนทนากันของคน ในสังคม จะมีการใช้คำในหลากหลายลักษณะ เช่น

1. ใช้คำทับศัพท์ที่ยังไม่มีการบัญญัติศัพท์

คำทับศัพท์	ความหมาย
โคโรนาไวรัส (CORONAVIRUS)	ไวรัสชนิดหนึ่งที่เป็นสาเหตุของโรกระบบทางเดินหายใจ ตั้งแต่โรคหวัดธรรมดาไปจนถึงโรคที่มีอาการรุนแรง
วัคซีน (VACCINE)	ชีววัตถุหรือแอนติเจนที่ผลิตมาจากพิษของเชื้อโรคที่ตายแล้ว หรือยังมีชีวิตอยู่แต่ถูกทำให้ฤทธิ์อ่อนลงจนไม่สามารถก่อโรคได้และยังคงกระตุ้นให้ร่างกายสร้างแอนติบอดีหรือภูมิคุ้มกันได้
เจล (GEL)	ของผสมที่มีลักษณะกึ่งแข็งกึ่งเหลว
แอลกอฮอล์ (ALCOHOL)	เอทานอลหรือเรียกอีกอย่างว่า grain alcohol ซึ่งเป็นของเหลวที่ไม่มีสี ไม่มีกลิ่นและสามารถระเหยได้ ซึ่งเกิดจากการหมักน้ำตาล ใช้กับร่างกายมนุษย์ได้
ออนไลน์ (ONLINE)	สถานะของการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตกับเครือข่ายต่าง ๆ
เอทีเค (ATK)	antigen test kit หรือ ATK คือชุดตรวจการติดเชื้อโควิด-19 ที่สามารถทดสอบได้ในเบื้องต้นโดยใช้สารคัดหลั่งเช่น น้ำมูกหรือน้ำลาย เหมาะกับผู้ที่สงสัยหรือไม่แสดงอาการติดเชื้อ
โดส (DOSE)	ปริมาณที่ให้ต่อครั้ง
วอล์กอิน (WALK IN)	การเข้าไปรับบริการฉีดวัคซีนในสถานพยาบาลโดยไม่ต้องมีการนัดหมายหรือลงทะเบียนก่อน
แอปพลิเคชัน (APPLICATION)	โปรแกรมหรือชุดคำสั่งที่ใช้ควบคุมการทำงานของคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่และอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ เพื่อให้ทำงานตามคำสั่ง
ไครฟ์ ทู (DRIVE THRU)	การขับรถเข้าไปรับบริการบริการตรวจโควิดโดยไม่ลงจากรถ
สวอบ (SWAB)	การเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

2. ใช้คำทับศัพท์ที่มีคำไทยใช้อยู่แล้วคำทับศัพท์ที่มีการบัญญัติศัพท์ใช้คำไทยผสมคำทับศัพท์

คำทับศัพท์	คำไทย/ศัพท์บัญญัติ
แมสก์	หน้ากาก
โมเดล	แบบ รูปแบบ
เฟคนิวส์	ข่าวปลอม ข่าวลวง
คลัสเตอร์	กลุ่มก้อน
นิว นอร์มอล	ความปรกติใหม่

3. การใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

คำศัพท์	ความหมาย
การเรียนออนไลน์ การสอนออนไลน์	คือการเรียน-การสอนผ่านทางอินเทอร์เน็ตโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่บวกเข้ากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้ความสะดวกและเข้าถึงได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา
เจลล้างมือ	ของเหลวทำความสะอาดมือแบบไม่ต้องล้างน้ำช่วยลด การนำเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายจากการสัมผัสมีแอลกอฮอล์ เป็นส่วนประกอบสำคัญ
ฉีดวัคซีน	การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคเพื่อลดการป่วยรุนแรงและ เสียชีวิตจากโรคต่าง ๆ
ฉีดวัคซีนครบโดส	การนับจำนวนโดสของวัคซีนชุดแรก (Primary Series) ให้ครบตามที่กำหนด เช่นกำหนดให้มีการฉีด 3 เข็มถือว่าเป็นการฉีดวัคซีนครบโดส
เครื่องวัดอุณหภูมิเทอร์โมมิเตอร์	เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ในการวัดอุณหภูมิความร้อน หรือความเย็นของวัตถุหรือสารต่าง ๆ
ไม้สวอบ	ก้านพลาสติกปลายสำลีป้ายเช็ดในคอหรือเนื้อเยื่อหลัง โพรงจุ่มเพื่อตรวจหาเชื้อโควิด-19
ภาวะลองโควิด	หรือภาวะ ‘โพสต์โควิด’ (Post-COVID Conditions) คือ อาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกายหลังจากหายจากการ ติดเชื้อโควิด-19 ไปแล้วประมาณ 4 สัปดาห์

นอกจากคำศัพท์ที่ใช้เป็นคำทับศัพท์ที่มีคำไทยหรือคำทับศัพท์ที่มีการบัญญัติศัพท์ใช้คำไทยผสมคำทับศัพท์สร้างคำใหม่หรือนำคำที่ใช้งานอยู่แล้วมาใช้ในความหมายใหม่อีกด้วยดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. สร้างคำใหม่หรือนำคำที่ใช้งานอยู่แล้วมาใช้ในความหมายใหม่หรือใช้ให้ตรงกับสถานการณ์และวัตถุประสงค์ เช่น

คำ,วลี	รูปแบบการสร้างคำ	ความหมาย
หน้ากาก (MASK)	คำประสม	สิ่งที่ใช้ปิดบังใบหน้า เพื่ออำพรางใบหน้าทั้งหมดหรือบางส่วน
หน้ากากอนามัย (MASK)	คำประสม	หน้ากากที่ใช้เพื่อช่วยป้องกันเชื้อแบคทีเรียหรือเชื้อไวรัสแพร่กระจายจากคนสู่คน
ครองเตียง (BED OCCUPANCY)	คำประสม	การใช้เตียงของผู้ป่วยในสถานพยาบาลต่าง ๆ
กักตัว (QUARANTINE)	คำประสม	การกักหรือแยกตนเองของผู้ติดเชื้อหรือผู้มีความเสี่ยงออกจากชุมชนเป็นเวลา 14 วัน เพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อแพร่กระจายไปสู่ผู้อื่นและสังเกตอาการตนเองก่อนเข้าพบแพทย์
ข่าวปลอม (FAKE NEWS)	คำประสม	ข้อมูลเท็จที่นำเสนอเป็นข่าวโดยมีความประสงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจผิด เพื่อสร้างความเสียหายต่อหน่วยงาน นิติบุคคลหรือบุคคล หรือเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ในด้านต่าง ๆของผู้เสนอข่าว
ละอองฝอย,ฝอยละออง (DROPLETS)	คำซ้อน	ละอองฝอยหรือสารคัดหลั่งที่เกิดจากการไอ จามหรือพูด ซึ่งทำให้คนอื่น ๆ ในระยะไม่เกิน 1 เมตรหายใจเอาละอองฝอยของสารคัดหลั่งเข้าสู่ร่างกายซึ่งเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรค
ศูนย์พักคอย (COMMUNITY ISOLATION)	คำประสม	การเข้าสู่ระบบการติดตามดูแลเฝ้าอาการในรูปแบบการกักตัวที่จัดขึ้นในชุมชน

คำ,วลี	รูปแบบ การสร้างคำ	ความหมาย
กักกัน (QUARANTINE)	คำซ้อน	การควบคุมผู้สัมผัสโรคหรือพาหะให้อยู่ในที่ เอกเทศเพื่อป้องกันมิให้เชื้อโรคแพร่โดยตรง และทางอ้อมไปยังผู้ซึ่งอาจได้รับโรคนั้น ๆ ได้
การแยกกัก (ISOLATION)	คำประสม	การแยกผู้สัมผัสโรคหรือพาหะไว้ต่างหากจาก ผู้อื่นในที่เอกเทศเพื่อป้องกันมิให้เชื้อโรคแพร่ โดยตรงหรือทางอ้อมไปยังผู้ซึ่งอาจได้รับเชื้อ โรคนั้น ๆ ได้ จนกว่าจะพ้นระยะติดต่อกของโรค
การเว้นระยะ (DISTANCING)	คำประสม	การลดปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างบุคคลเพื่อลด การแพร่ระบาดของเชื้อที่ติดต่อทางละอองฝอย หรือการสัมผัส
เว้นระยะห่างทางสังคม (SOCIAL DISTANCING)	กลุ่มคำ	การลดปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างตัวเรากับ บุคคลอื่น หรือลดการแพร่ระบาดของเชื้อที่ติดต่อ ทางละอองฝอยหรือการสัมผัส
เว้นระยะห่างทาง กายภาพ(PHYSICAL DISTANCING)	กลุ่มคำ	การรักษาระยะห่างทางร่างกายระหว่างบุคคลเพื่อ ลดการสัมผัส จีบ และ กิจกรรมที่ต้องสัมผัส ใกล้ชิด
โรคประจำถิ่น (ENDEMIC)	คำประสม	โรคที่เกิดขึ้นประจำในพื้นที่ มีอัตราป่วยคงที่และ สามารถคาดการณ์ได้
การแพร่ระบาด (EPIDEMIC)	คำซ้อน	ปรากฏการณ์ของโรคติดต่อสายพันธุ์ใหม่ที่แพร่ ระบาดขึ้นในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งโดยโรคระบาด นั้นมีการแพร่กระจายอย่างรวดเร็วและกว้างขึ้น ในเชิงภูมิศาสตร์
ผู้ป่วยยืนยัน (CONFIRMED)	กลุ่มคำ	ผู้ป่วยเข้าเกณฑ์สอบสวนโรคที่มีผลตรวจทาง ห้องปฏิบัติการ
โรงพยาบาลสนาม (FIELD HOSPITAL)	คำประสม	สถานที่ที่จัดขึ้นมาให้รองรับจำนวนผู้ป่วยจำนวน มากที่ไม่แสดงอาการหรือมีอาการน้อย
เขตติดโรค (INFECTED AREA)	คำประสม	ท้องที่หรือเมืองท่าใดนอกราชอาณาจักรที่มี โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้น

วารสารการอ่าน สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย

ปีที่ 26 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

คำ,วลี	รูปแบบการสร้างคำ	ความหมาย
เข็มกระตุ้น (BOOSTER DOSE)	คำประสม	การฉีดวัคซีนกระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันหลังได้รับวัคซีนชุดแรกแล้ว
การตีตราทางสังคม (SOCIAL STIGMA)	กลุ่มคำ	การถูกปฏิบัติจากกลุ่มบุคคลด้วยการถูกเรียกชื่อแบบดูแคลน การเหมารวม การเลือกปฏิบัติ การปฏิบัติแยกจากคนอื่นและ/หรือการสูญเสียสถานะบางอย่างเนื่องจากความเชื่อมโยงจากการกระทำบางอย่างที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ของคนในสังคม
กลุ่มก้อน (CLUSTER)	คำซ้อน	แหล่งที่พบผู้ติดเชื้อตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปจากแหล่งเดียวกัน ในรอบระยะเวลาใกล้ๆ กัน
กลุ่มเปราะบาง (VULNERABLE GROUPS)	คำซ้อน	กลุ่มหรือบุคคลที่ต้องการได้รับการพิงพิงจากผู้อื่น ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระหรือตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง เช่น ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยด้วยโรคประจำตัว ฯลฯ
สารคัดหลั่ง (SECRETIONS)	คำประสม	สารที่ร่างกายสร้างขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ที่แตกต่างกันไป เช่น น้ำมูก น้ำลาย เลือด
สอบสวนโรค (DISEASE INVESTIGATION)	คำประสม	กระบวนการเพื่อหาสาเหตุ แหล่งที่เกิดและแหล่งแพร่ของโรคเพื่อประโยชน์ในการควบคุมและรักษาโรค

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่การสื่อสารเกี่ยวกับโรคโควิดมักใช้คำทับศัพท์ ซึ่งมีทั้งคำทับศัพท์ที่ยังไม่มีการบัญญัติศัพท์เป็นภาษาไทยและคำทับศัพท์ที่มีการบัญญัติศัพท์หรือมีคำไทยใช้อยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ในการสื่อสารดังกล่าวจะพบว่าการสร้างคำใหม่ ๆ ขึ้นมาใช้ด้วยเช่นกัน โดยคำเหล่านั้นมีทั้งการสร้างคำแบบประสมคำ (คำประสม) ซ้อนคำ (คำซ้อน) โดยมีโครงสร้างทั้งแบบคำและกลุ่มคำ (วลี) โดยคำที่นำมาประสมหรือซ้อนนั้นมีทั้งคำไทยแท้กับคำไทยแท้และคำไทยแท้กับคำภาษาต่างประเทศหรือคำภาษาต่างประเทศกับคำภาษาต่างประเทศ แต่ส่วนใหญ่จะพบว่าเป็นคำที่มีการใช้งานอยู่แล้ว แต่เมื่อนำมาใช้ในช่วงการระบาดของเชื้อ

โควิด-19 ก็จะมีการเปลี่ยนความหมายไปจากเดิมเพื่อให้เหมาะกับสถานการณ์และวัตถุประสงค์มากขึ้นนั่นเอง

ข้อสังเกตการใช้ภาษาไทยในการพาดหัวข่าวโควิดในหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด 2019) ซึ่งมีผลกระทบใหญ่หลวงต่อคนทั้งประเทศ ประชาชนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีแนวปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคโควิด-19 การสื่อสารข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจกับประชาชนจึงนับเป็นภารกิจสำคัญของทั้งภาครัฐและสื่อมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ออนไลน์นั้นค่อนข้างได้รับความนิยมจากผู้อ่าน เนื่องจากเสนอข่าวได้รวดเร็วทันสมัยทันเหตุการณ์และเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มทุกเพศทุกวัย ทั้งนี้มีข้อสังเกตหลายประการเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ซึ่งนอกจากจะใช้ภาษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารแล้วหนังสือพิมพ์ออนไลน์ยังมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อสร้างความดึงดูดและจุดสนใจให้ผู้อ่านอยากติดตามอ่านรายละเอียดในส่วนของเนื้อหาเพื่อผลประโยชน์ในด้านธุรกิจ เช่น การขายโฆษณาซึ่งจะมีการแทรกอยู่ในระหว่างย่อหน้าของเนื้อหาในข่าว การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์จึงมีความสำคัญและน่าสนใจ ทั้งนี้ข้อสังเกตการใช้ภาษาไทยในการพาดหัวข่าวโควิดในหนังสือพิมพ์ออนไลน์มีหลายลักษณะพอสรุปได้ดังนี้

1. การพาดหัวที่ให้ข้อมูลและข้อเท็จจริง การพาดหัวลักษณะนี้เป็นการใช้ภาษาเพื่อรายงานข้อเท็จจริง และความเป็นไปของสถานการณ์โดยปราศจากอารมณ์ความรู้สึกและข้อคิดเห็นใด ๆ มีลักษณะเป็นประโยคบอกเล่า เช่น

- อัปเดตสถานการณ์โควิดวันที่ 9 มีนาคม 2565 (The Bangkok Insight)
- ศูนย์ฉีดวัคซีนกลางบางซื่อ เปิด Walk in ฉีดวัคซีนโควิดทุกเข็ม เลือกชนิดวัคซีนได้ (TNNช่อง16)
- ศูนย์บางซื่อ เปิดวอล์กอินฉีดวัคซีนทุกเข็ม ทุกคน ทุกวัน เลือกยี่ห้อได้ (ประชาชาติธุรกิจ)
- ยอดโควิดวันนี้ ไทยติดเชื่อรายใหม่เพิ่มขึ้น 22,073 เสียชีวิต 69 ราย (TNN Online)
- “หมอมนูญ”วิเคราะห์อีก1 เดือนไทยจะติดโควิดสูงสุด ก่อนลดลงเป็นโรคประจำถิ่น (TNN Online)

2. การพาดหัวข่าวที่ใช้ภาษาที่ใส่อารมณ์ความรู้สึกหรือความคิดเห็น เช่น

- ชลบุรี รายงานสถานการณ์โควิดวันนี้ สลด เสียชีวิต 12 ราย ผู้ป่วยใหม่กลับมาทะลุพันราย อีก
- ชลบุรี เสาร์ ติดโควิดดับพุ่ง 12 ศพป่วยใหม่ทะลุพัน ใ้ท่าช่วยหายใจเพิ่ม

- โควิด ชลบุรี! ดู! ดับ 12 ป่วยรายใหม่ทะลุพัน อึ้ง! ติดเชื้อในครอบครัวกว่า 200 ราย
- โควิดวันนี้ยังหนัก !! ยอดดับพุ่ง 69 ราย ติดเชื้อรายใหม่เพิ่มอีก 18,943 ราย
- นำเป็นห่วง! ผู้ป่วยหนักเพิ่มขึ้น โควิดวันนี้ 9/3/65 ติดเชื้อรายใหม่ 22,037 ไม่รวม ATK คร่า

อีก 69 ชีวิต

คำว่า สลด เศร้า ดู อึ้ง ยังหนัก นำเป็นห่วง เป็นคำวิเศษณ์เพื่อแสดงความรู้สึกที่ผู้เขียนตั้งใจเพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกคล้อยตามสถานการณ์และแสดงให้เห็นถึงความรุนแรงของเหตุการณ์นั้น ๆ ส่วนใหญ่ผู้เขียนจะมีเครื่องหมายวรรคตอน ! (อัศจรรย์) กำกับเพื่อเน้นย้ำความรู้สึกนั้น ๆ มากขึ้น

3. การพาดหัวข่าวแบบสรุปใจความสำคัญ การพาดหัวลักษณะนี้จะมีลักษณะประโยคบอกเล่าความเดียว หรือประโยคความรวมสั้น ๆ ที่เป็นใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียงต่อกัน ซึ่งการพาดหัวลักษณะนี้ ช่วยให้ผู้อ่านรับรู้ข้อมูลสำคัญได้แม้ไม่อ่านรายละเอียดทั้งหมดในข่าว เช่น

- หมอมนูญเผย โอมิครอนระยะกักตัวสั้น แพทย์เชื่อได้ตั้งแต่วันที่ 2 กว่าจจะรู้ตัวคนในบ้านก็อาจติดไปแล้ว (คมชัดลึกออนไลน์)

- โอมิครอน BA.2 จ่อระบาดแทน BA.1 สธ.พบแพร่เร็วกว่า 1.4 เท่า คือวัคซีนเพิ่มเล็กน้อยยาที่ใช้รักษาโควิดเคลด้าไม่ค่อยได้ผล (อัมรินทร์ทีวี)

- หมอมนูญเผย โควิด โอมิครอนสายพันธุ์ย่อย BA.2 อาจเป็นการปิดเกมการแพร่ระบาดทั่วโลก (อัมรินทร์ทีวี)

- หมอมนูญเผย โควิด โอมิครอนติดง่ายมาก แม้ใส่หน้ากากอนามัย 2 ชั้นยังมีโอกาสติดได้ (อัมรินทร์ทีวี)

- หึงตั้งครรภ์ ติดโควิดเพิ่มขึ้นมาก เหตุฉีดวัคซีนน้อย เสี่ยงเกิดครรภ์เป็นพิษ (ทันข่าว Today)

- กลับบ้าน !! วัคซีนโควิดสัญชาติไทยทดสอบในคนแล้ว 4 ชนิด ส่วนแบบพ่นจมูกพร้อมทดสอบในคน Q2 ลุ้นขาย Q3 (The States Times)

4. พาดหัวโดยใช้ประโยคคำสั่ง มักขึ้นต้นด้วยคำกริยาและสร้างความสะดุดตาด้วยเครื่องหมายอัศจรรย์ซ้อนกัน 2 ครั้ง เช่น

- มท เช็กด่วน !! กรมบัญชีกลางปรับลดอัตราค่ารักษาพยาบาลโควิด 19 (ไทยโพสต์)

- เช็กด่วน !! ระยะพักตัวเชื้อโอมิครอน อาการแบบไหนควรตรวจ ATK เมื่อไร (The Bangkok Insight)

- เช็กเลย! แนวทางรักษาโควิดแบบ “ผู้ป่วยนอก” vs Home Isolation ต่างกันอย่างไร (TNN ช่อง 16)

การขึ้นต้นด้วยคำกริยาในการพาดหัวข่าวตามด้วยเครื่องหมายอัศเจรีย์ซ้อนกัน 2 ตัว ดังตัวอย่างข้างต้น เป็นการเน้นความสำคัญของเรื่องราวที่ผู้อ่านต้องปฏิบัติตามและก่อให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้นใคร่รู้แก่ผู้อ่าน

1. การพาดหัวแบบการตั้งคำถาม มักใช้กับข่าวที่คนในสังคมกำลังอยากรู้และให้ความสนใจ เป็นการใช้คำถามที่เกิดจากการเดาใจคนอ่านว่ากำลังอยากรู้อะไรหรือคนกำลังสนใจเรื่องใด การพาดหัวข่าวลักษณะนี้ นอกจากอ่านพาดหัวแล้วผู้อ่านจะต้องอ่านเนื้อหาข่าวทั้งหมดด้วย จึงจะสามารถทราบข้อมูลที่สมบูรณ์ได้ซึ่งจึงจำเป็นต้องเข้าไปอ่านเนื้อหาทั้งหมดของข่าว คำถามที่ใช้ได้แก่ ทำไม อย่างไร แบบไหน เพราะอะไร หรือไม่ ฯลฯ

ตัวอย่าง

- เปิดวิธีดูแล เมื่อถูกคิดเชื้อ โควิด หากมีอาการแบบไหนต้องรีบนำส่งโรงพยาบาล (TNNช่อง16)

- ติดโควิด-19 มีอาการแต่ต้องรอดเพียง!แนะวิธีดูแลตัวเองยังงใจให้รอด(มติชนออนไลน์)

- เปิดเหตุผล ทำไมห้ามใช้ “ยาฟาวิพิราเวียร์” รักษาภูวิดคู่กับ “ฟ้าทลายโจร”(คมชัดลึกออนไลน์)

- เช็กเลย!แนวทางรักษาโควิดแบบ“ผู้ป่วยนอก”vs Home Isolationต่างกันอย่างไร(TNNช่อง 16)

- เช็กด่วน!!คนกลุ่มใดบ้างคิดเชื้อ”โอมิครอน” แล้วเสี่ยงป่วยรุนแรง(TNNช่อง16)

- เช็กด่วน!!ระยะพักตัวเชื้อ โอมิครอนอาการแบบไหนควรตรวจ ATKเมื่อไร(The Bangkok Insight)

- เช็กป่วย“โควิด”ป่วยระดับไหนอาการหนัก-เบาจะได้รับการดูแลต่างกันอย่างไร”(คมชัดลึกออนไลน์)

- คิดแล้วไปไหนต่อ?อัปเดตล่าสุด ตรวจ ATK ขึ้น 2 จิต ติดโควิด ต้องติดต่อใคร เบอร์ไหนสรุปรวมแล้วที่(BRIGHTTV.CO.TH)

- ไขข้อสงสัย “ฉีดแอลกอฮอล์ใส่แมสก์”ช่วยป้องกันเชื้อ โควิดได้ดีกว่าหรือไม่ (TNNช่อง 16)

- เช็กที่นี่! คำแนะนำฉีดวัคซีนสูตรต่าง ๆ บุสต์เข็ม 3-4 ต้องเว้นกี่เดือน(TNNช่อง16)

ดังนั้นจากตัวอย่างการใช้ภาษาในการพาดหัวข่าวทั้ง 5 ลักษณะในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และสื่อโซเชียลต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าทั้ง 5 ลักษณะนี้มีลักษณะร่วมกันของภาษาที่เรียกว่าภาษาสื่อมวลชนหรือภาษาหนังสือพิมพ์ ได้แก่

1. การใช้คำตัดสั้นหรือกร่อนคำ ด้วยมีข้อจำกัดในเรื่องพื้นที่ คือ ความกว้างยาวของคอลัมน์ ขาวทำให้การใช้คำพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ต้องตัดให้สั้นเพื่อความกระชับหรือย่อลง โดยที่ต้องพิมพ์ลงในเนื้อที่จำกัดได้ เช่น หนุน ไข่แทน สนับสนุน ยัน ไข่แทน ยืนยัน
2. ขึ้นต้นด้วยคำกริยา เพื่อบอกผู้อ่านว่าเกิดอะไรขึ้น โดยละประธานของประโยคเพื่อให้ผู้อ่านอ่านรายละเอียดในความนำหรือเนื้อเรื่องของข่าวต่อไป เช่น ระวังมีจลาจลลอก อย่าเชื่อ SMS แจงเดือนพฤษภูมิไทยตกค้างให้ชำระเงิน
3. การละเว้นคำเชื่อม คำสันธาน หรือส่วนขยายประโยค ซึ่งนอกจากจะละประธานของประโยคแล้วพาดหัวข่าวมักจะใช้มักจะใช้ประโยคความเดียวมากกว่าประโยคซ้อนหรือประโยครวม เช่น ครูสอนหนังสือเวลาทำการ
4. การใช้คำสแลง คำศัพท์เฉพาะของกลุ่มผู้ใช้ที่เป็นวัยรุ่น เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพหรือภาพลักษณ์เกินจริง ทั้งนี้มีการพาดหัวข่าวเพื่อให้ดึงดูดความสนใจของคนอ่าน ดังนั้นภาษาที่ใช้ควรจะต้องอยู่ในช่วงกระแสหรือความนิยมอันจะบังบอกถึงความทันสมัย เช่น สุดตึง! นาย ณ กัทร ถึงกับหลังน้ำตาเมื่อไอคอลลินดวงใจ คุณ บอดีส์แลม โพล์เซอร์ไฟร์ส์บนเวที ซึ่ง คำว่า สุดตึง คือ ภาษาวัยรุ่น หรือ ใช้คำสแลงนั่นเอง
5. การใช้คำทับศัพท์ อาจจะเป็นเพราะบางสถานการณ์ยังไม่มีคำไทยที่สามารถอธิบายได้ อย่างสั้นๆและกระชับเหมือนคำทับศัพท์ เช่น นักโภชนาการแนะนำให้รับประทาน clean food เพื่อรักษาสุขภาพ
6. การใช้อักษรย่อ การใช้คำลักษณะนี้พบได้ในทุกหนังสือพิมพ์เป็นส่วนใหญ่เหตุผลเพราะการมีข้อจำกัดของพื้นที่ในหนังสือพิมพ์ เช่น ดาราอักษรย่อ ต. เต่าหลอกเงินผู้หญิงในแอฟหากู้

อภิปรายผลการศึกษา

สืบเนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในปี พ.ศ.2562 เป็นต้นมาจนปัจจุบัน พ.ศ. 2565 จะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนทุกแขนงทั้งโทรทัศน์ วิทยุ ข่าวดอนไลน์และสื่อสังคมต่าง ๆ ล้วนให้ความสนใจและนำเสนอข่าวเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เหตุเพราะการระบาดของโรคติดเชื้อ 7-อไวรัสโคโรนา 2019 ถือเป็นวิกฤตร่วมกันของคนทั้งโลกและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ ทั้งนี้สื่อมวลชนมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องนำเสนอและรายงานข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ความรู้และประชาสัมพันธ์แนวทางการปฏิบัติแก่ประชาชน การนำเสนอและรายงานข่าวสารข้อมูลดังกล่าว ผู้เสนอข่าวจำเป็นต้องสร้างคำและสรรหาคำศัพท์สำนวนและการใช้ภาษาที่เหมาะสม ทันสมัย ทันเหตุการณ์เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการสื่อสารและผลประโยชน์ด้านอื่น ๆ

ทั้งนี้พบว่าคำหรือภาษาที่สื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อออนไลน์นำมาใช้ในการพาดหัวนั้น มีทั้งคำที่คำทับศัพท์ที่ยังไม่มีการบัญญัติศัพท์คำทับศัพท์ที่มีคำไทยใช้อยู่แล้วหรือคำทับศัพท์ที่มีการบัญญัติศัพท์แล้วคำไทยผสมคำทับศัพท์ สร้างคำใหม่หรือนำคำที่ใช้งานอยู่แล้วมาใช้ในความหมายใหม่หรือใช้ให้ตรงกับสถานการณ์และวัตถุประสงค์โดยการพาดหัวข่าวมีใจความหลายลักษณะ ได้แก่ การพาดหัวที่ให้ข้อมูลและข้อเท็จจริง การพาดหัวที่แสดงอารมณ์หรือความคิดเห็น การพาดหัวแบบสรุปใจความสำคัญ การพาดหัวแบบใช้ประโยคคำสั่ง และการพาดหัวแบบตั้งคำถาม การใช้คำดังกล่าวแสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทางภาษาหลายประการ เช่น มีการตัดคำหรือกร่อนคำ การละประธาน การขึ้นต้นประโยคด้วยคำกริยา การละเว้นคำเชื่อม การใช้คำสแลง และการใช้คำทับศัพท์ ทั้งนี้ประชาชนจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับคำและความหมายของคำเหล่านี้ นอกจากนี้ การที่สื่อแข่งขันกันนำเสนอข่าวและความสะดวกง่ายดายของเทคโนโลยีในการส่งข่าวสู่ประชาชน ทำให้สื่อสามารถเสนอข่าวได้อย่างรวดเร็ว บางครั้งจึงอาจเกิดความผิดพลาดด้านข้อมูลและข้อเท็จจริง ดังนั้นการอ่านข่าวออนไลน์ต่าง ๆ ประชาชนจึงต้องใช้องค์ความรู้ที่มีวิจรรณญาณและต้องพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวอันจะส่งผลไปสู่ความรู้และการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Angsuwiriya, C. (2016). Discourse on violence in southern border provinces of Thailand in local and major newspapers. *Humanities & Social Sciences*, 13(1), 27 -37. (In Thai)
- Chiewchan, S. (2021). Language Usage in the News of the COVID-19 Pandemic from Online Newspapers. *The Academic Journal Faculty of Humanities and Social Sciences Nakhon Sawan Rajabhat University*, 11(1), 27 – 37. (In Thai)
- Chobsri, S. (2021). Ministry of Public Health’s Communication in the Situation of Coronavirus Disease (COVID-19) Pandemic. *Journal of Communication Arts of STOU*, 11(10), 15 – 29. (In Thai)
- Hongladarom , K. & Hongladarom, S. (2016). *Southern Discourse and Violence in Thai Society*. Bangkok: Chulalongkorn University (In Thai)
- Mosomsakul, A. (2018). *Crisis Communication : case study Compare SARS to Bird Flu of Public Health Ministry*. Bangkok: Thammasat University. (In Thai)
- Phiphitkul, W. (2019). *Mass Communication Media, Culture and Society* .3rd th. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)